

Tancovala v lese víla

*Písničky a básničky
pro studánky a jejich ctitele*

Obsah

<i>A čím je to studýnka</i>	5
<i>Básně dětí a dalších autorů</i>	19
<i>Básně Jana Skácela</i>	8
<i>Co je po studánce</i>	9
<i>Čištění studánek (Pavel Jurkovič)</i>	16
<i>Jak se mají potoky (pavel Jurkovič)</i>	6
<i>Petrklíč (Petr Eben)</i>	18
<i>Pod horů studénečka</i>	15
<i>Stodýnka róbená</i>	4
<i>Studánka (Petr Eben)</i>	10
<i>Studánka (Pavel. Jurkovič)</i>	14
<i>Tancovala v lese víla</i>	3
<i>Vítám tě vodičko čistá</i>	12

Tato drobná sbírka je sestavena z básní, říkadel a písniček s tematikou jara, vody a studánek. Vznikala postupně v průběhu mnoha let shromážděním textů a melodií pro každoroční slavnost otvírání studánek. Vítáme proto další rozšíření vaší vlastní tvorbou nebo upozorněním na dosud neobjevené cizí zdroje.

Tancovala v lese víla

3

S pohybem

Zpěv *c* *D* *c*

1. Tan-co-va-la v le-se ví-la, prs-ten v trávu

Zvonkohra

Metalofon

D *c*

u - pus - ti - la Dí - ven - ka se

D *c* *D*

pro něj shýb-la, a - le prs-ten ne-uzd-viř - la.

2. Chvilí nad ním smutně stála, slzy do něj vyplakala.
A kam slzu upustila studánka se zatřpytila.

Stodýnka róbená

4

Vážně

Z Biskupic u Jevíčka

Em C Am H7 Em G

1. Sto-dýn-ka ró - be - ná, sto - dýn - ka

D H7 Em C Am H7 Em

ró - be - ná, vo - da v ní sto - de - ná.

2. /: Napij se jí, milá, /
budeš pěkně bílá.

3. /: Napi sa jí ešte, /
černooké děvče.

4. /: Jak se jí napila /
krása jí změnila.

A čí je to studýnka

5

Od Konice z Budějcka

Klidně

1. A čí je to stu-dýn-ka, co z ní ko-ně pi -

jó? Ne - chod' tam sy-neč-ku. at' tě tam

ne-za-bi-jó, at' tě tam ne-za-bi - jó.

2. Zabijó-li, zabijó,
nechají mě ležet,
milá je daleko,
/: ta nebude nic vědět. :/

3. Je-li jedna daleko,
šak je druhá blíže,
uvijó mně věneček
/: z pěkné červené růže. :/

Jak se mají potoky

6

Hybně, plynule
D

P. Jurkovič / J. Brukner

Po - tok si rá - no če - sal vlás - ky, splé - tal cop ze tři
Když by - ly ob - lé do ku - la - ta, ku - tá - lel je, šup

pramín - ků, po - tom si vzal hrst ka - mún - ků
do díl - ků, pak va - řil v sta - rém kastrůl - ku

a o - mí - lal je na ob - láz - ky.
po - lév - ku ze škeb - lí a blá - ta.

Když na - je - dl se do - sy - ta a když pár kapek ješ - tě - do - pil,

D *Hm*

ko-le-na dětem vo-dou kropil, až byla krás-ně u-my-tá.—

D *Hm*

Pus-til jim ješ - tě vo - do - pád (to dlou-ha-tán - ské

D

vy-právě-ní pě-ni-lo se až do se-tmě-ní), pak dě-ti pos - lal

G *D* *Hm* *Em* *D*

do pos-tý-lek, a protože byl velký sní-lek, ustlal si břehy a šel spát.

Básně o studánkách

Jana Skácela

Naděje s bukovými křídly

K studánce chladné nechodíme pít,
u té se jenom setkáváme,
a nasloucháme jak zvěř utíká
a v houští suché větve láme.

Modlitba za vodu

Ubývá míst, kam chodívala pro vodu
starodávná milá,
kde laně tišily žízeň,
kde žila rosnička
a poutrnci skláněli se nad filadinou,
aby se napili z dlaní.

Voda si na to vzpomíná,
voda je krásná,
voda má,
voda má rozpuštěné vlasy,
chraňte tu vodu,
nedějte, aby osleplelo prastaré zrcadlo
hvězd.

A přiveďte k té vodě konička,
přiveďte koně vraného jak tma,
voda je smutná,
voda má,
voda má rozčuchané vlasy,
a kdo se na samé dno potopí,
kdo potopí se k hvězdám pro prstýnek.

Voda je zarmoucená vdova,
voda má,
voda má popelem posypané vlasy,
voda si na nás stýská.

Uspávanka se studánkou

Tohle mi dneska, abys spala
studánka jedna povídala.
Když jsem se zeptal, jestli ví,
kde vlastně hvězdy za dne spí:

Jsem důlek čisté svěží vody
a postýlka hvězd stříbrná,
napít se plaché laně chodí,
za horkých noci z mého dna.

A na cestu jim hvězdy svítí,
aby se nemusely bát,
a až je ráno a den bílý,
do studánek jdou hvězdy spát.

A studánka ta nikdy nežže,
protože každá lidská lež
v studánce malé utopí se,
i když je velká, jako věž.

Studánko

Studánko v převysokém lese,
až tvoji píseň neunes
a k tobě přijde sám a sám,
unavený a ustaraný,
dovol mu napít se z dlaní,
ukaž u cestu k nám.

Modlitba

Studánku dej mi blízko u lesa.
A nehlubokou. Jenom na dlaně vody.
A do ní žabku, která vodu čistí.

Na podzim vybírám spadané listí,
v zimě se budu starat aby nezamrzla,
v srpnu zavedu tam lidi žíznivé

A to je všechno. Snad je v moci tvé
udělat pro mne malý důlek vody
kterým by se odrážela nebesa.

Co je po studánce

9

Mírně

A. Drašnarová z Nové Paky

C Dm F G

Co je po stu-dán-ce, když v ní žá - ba zbluňká,

Musical notation for the first system, including treble and bass staves with lyrics and chords.

C Am Dm G

ja - ko po pa-nen-ce, kte - rá mě - la klu - ka,

Musical notation for the second system, including treble and bass staves with lyrics and chords.

C F C G C

la - la - la - la la - la - la.

Musical notation for the third system, including treble and bass staves with lyrics and chords.

2. Co je po studánce,
když ji sucho souží,
jako po stavení,
kde čáp nezkroutí.

3. Co je po voděnce,
která dlouho stojí,
jako po srděčku,
když ho nic nebolí.

Studánka

10

Mírně, jemně

P. Eben / V. Fišer

1. sbor

2. sbor

1. Ve - spo - du pra - mí - nek po - ma - lu prý - ští,
2. Ve - spo - du pra - mí - nek nit - ku si pře - de,

1. Stu - dán - ka při - šla o vo - du,
2. Stu - dán - ka přiš - la o vo - du

ve - spo - du pra - mí - nek po - ma - lu prý - ští,
ve - spo - du pra - mí - nek nit - ku si pře - de,

zmi - ze - la v le - do - vé tříš - - ti.
v úk - ry - tu pod bí - lým le - ry - dem.

ve - spo - du pra - mí - nek po - ma - lu prý - ští,
ve - spo - du pra - mí - nek nit - ku si pře - de,

Ne - boj se, něk - de ve - spo - du
Ne - boj se, něk - de ve spo - du

ve - spo - du pra - mí - nek po - ma - lu prý - ští,
ve - spo - du pra - mí - nek nit - ku si pře - de,

pra - mí - nek po-ma-lu prý - - - -
 pra - mí - nek nit-ku si pře - - - -

ve-spo-du pra-mí-nek po-ma-lu prý - ští, ve-spo-du pra-mí-nek
 ve-spo-du pra-mí-nek nit-ku si pře - de, ve-spo-du pra-mí-nek

ští, _____ pra - mí - nek po-ma-lu
 de, _____ pra - mí - nek nit-ku si

po-ma-lu prý - ští, ve-spo-du pra-mí-nek po-ma-lu prý - ští,
 nit-ku si pře - de, ve-spo-du pra-mí-nek nit-ku si pře - de,

prý - - - - ští. _____
 pře - - - - de. _____

ve-spo-du pra-mí-nek po-ma-lu prý - ští, ve-spo-du pra-mí-nek
 ve-spo-du pra-mí-nek nit-ku si pře - de, ve-spo-du pra-mí-nek

po - ma - lu prý - ští. _____
 nit - ku si pře - de. _____

Vítám tě, vodičko čistá

12

Mírně a plynule

Lidový text

Zpěv

Flétna

Xylofon
n. j. nást.

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is for the voice (Zpěv), the middle for the flute (Flétna), and the bottom for the xylophone (Xylofon n. j. nást.). All three parts are in 6/4 time. The vocal line contains two whole rests. The flute and xylophone parts play a rhythmic accompaniment of eighth notes.

Ví - tám tě, vo - dič - ko, čis - tá, _____

The second system continues the musical score. The vocal line (top staff) has the lyrics "Vítám tě, vodičko, čistá," followed by a long horizontal line indicating a sustained note. The flute (middle staff) and xylophone (bottom staff) continue their accompaniment.

od - kud - pak ty jsi k nám při - šla? _____

The third system continues the musical score. The vocal line (top staff) has the lyrics "odkudpak ty jsi k nám přišla?" followed by a long horizontal line indicating a sustained note. The flute (middle staff) and xylophone (bottom staff) continue their accompaniment.

Já jsem při - šla z Jor - dá - na,

vi - dě - la jsem Kris - ta Pá - na,

z hor, z ře - ky a z ka - me - ní,

ob - myj se hříš - né stvo - ře - ní.

Studánka

14

Mírně

Pavel Jurkovič / Jiří Žáček

Zpěv

Zpěv
(nástr.)

A. z. fl.

1. Ne - be pl - né hvězdy se ve mně

A

třpy - tí Dá - vám li - dem dob - rou vo - du

a

k pi - tí.

a

2. Každý, kdo má žízeň klekne ke mně, napije se z dlaní vláhy země.
3. Pije z dlaní sladkou vodu chladnou do níž večer všechny hvězdy padnou.

Pod horú studénečka

15

Krokom

Ze Štítné

D *Em* *A* *D*

1. Pod ho - rú stu - dé - neč - ka,

D *Em* *A*

pod ho - rú stu - dé - neč - ka pěk - ná čis - tá,

D *C* *D* *A* *Em* *A* *D*

byst - rá, aj, pěk - ná, byst - rá čis - tá.

2. /: Ja, napi sa jí, milá, /
budeš pěkná bílá,
aj, budeš pěkná bílá.

3. /: Ja, napij sa jí ešte, /
budeš hezké děvče,
aj, budeš pěkné děvče.

Čištění studánek

16

1 *Mírně, rytmičky* H. realizace Pavel Jurkovič

4 G Am G Am G Am G C C Em

Až bu - de má - je, pít - dem do há - je. Co tam bu - dem

C G C Em C G C Em C G C G Am C

dě - la - ti? Stu - dá - neč - ku ko - pa - ti, stu - dá - neč - ku ma - líč - ku, a - by mě - la vo - díč - ku.

2 *Živě*

C G7 C G C G7 C G7 C

Vij - me, vij - me věn - ce dě - lej - me ple - ten - ce, však je dos - ti kví - tí,

G C Em Am C

až se lou - ka sví - tí, však je dos - ti lu - pe - ní, až se fio - ra ze - le - ní.

3 *Mírně, tanečně*

4 C F

Plet - la jsem, plet - la jsem, za - plé - ta -
Ješ - tě mi zús - ta - lo klu - bič - ko

C G G7 C G7 C G7 C

la jsem, čer - ve - ným, ze - le - ným, mod - rým fia - ra - sem,
ni - tí, po - mož mi An - dül - ko, po - mož mi plís - tí.

4

C F C F C G7

Kdo nám ten vě - ne - ček po - mů - že za - plést? Po - mož, po - mož, po - mož mi,

C G7 C G7 C G7 C

Mar - ján - ko, po - mož, po - mož, po - mož mi Mar - ján - ko, po - mož, po - mož.

Karolínka:

Já jsem malá Karolínka s kulatou hubičkou,
sukničku mám lemovanou
červenou pentlíčkou.
Já chci být královničkou.

Sbor:

Budeš, Karolínko, budeš.
Malá Karolínko, klekni na kolínko,
podepři si bočky, chyť se za vrkočky,
umyj se, učeš se, vem si, koho chceš.

5 Mírně rychle

C G C G7 C C G7 C G7 C

1. Kdes ho - lu - bič - ko lí - ta - la, kdes ho - lu - bič - ko lí - ta - la,
2. Lí - ta - la jsem já přes ho - ry, lí - ta - la jsem já přes ho - ry,

C G C G7 C G C G7 C

žes své pé - řič - ko, má ho - lu - bič - ko, zrou - sa - la.
své - mu mí - lé - mu, roz - to - mí - lé - mu, na vzdo - ry.

6 Mírně, rytmicky

$\frac{2}{4}$ C G7 C

Ka - ro - lín - ko krás - ná, kde jsi hu - sy
Vím já o stu - dán - ce na ze - lé - né

G7 C Em C Em C Em C

pás - la. Pás - la jsem je u vo - dy, tr - ha - la jsem ja - ho - dy.
lou - ce, je v ní vo - dá čis - tá, na - pij se má mí - lá.

7 Mírně rychle

$\frac{2}{4}$ G Am G Am G Am G C C G C G

Když ja - ho - dy tr - ha - la, čty - ři věn - ce u - vi - la: Prv - ní ze žeb - řič - ku

C G C G C G C G C G C G C G

pro te - be, Ji - řič - ku, dru - hý z mari - ján - ku, to pro te - be, Jan - ku, tře - tí z roz - ma -

C G C G C G C G C G C Em Am C

rýn - ku, to pro te - be Hyn - ku, čtv - rtý je ze šalvě - je, ten pustí - me po vo - dě.

8

Karolínka: Tafléta vodička studená je přes devět mezi voděná.

C Dm C C Dm C C F C C F C Am Em G C

Stu - dán - ko vstá - vej, vo - dič - ku dá - vej, us - měj se, po - těš se, je jar - ní den.

Karolínka:

Vy mládenci a panenky,
napijte se vody z této studánky.
Napi se jí každý může,
vždyť je lacinější nežli od šenkýře.

A vy páni muzikanti,
hled'te pěkný pozor dáti,
až do hostince přijdete,
do tance nám zahřejete
a nedáte se pobízeti.

9 Veselé

$\frac{2}{4}$ C Em Am F G C C Em Am C G7 C

Teč vo - dič - ko čis - tá, do všech čtyřech stran, od větru a bou - ře, studán - ko, nás círaň.

Petrklíč

18

Mírně, plynule

P. Eben/H. Průchová

sólo

D Hm A Fism Em A7 D A

Pe-trklíč, k jaru klíč. Co všechno musí o-tev-řít?

sbor

D Em Hm A D Em

Na horách po-to-ky, na horách po-to-ky a v lese studán-ku

sbor

Hm A Fism Hm A D

a v lese studánku, ti-síc pta-čích hnízď, ti-síc ptačích hnízď,

sólo

Fism Hm A Hm Em

hrdélka skřívánků, hrdélka skřívánků, a-by se moh-li

Fism Hm Em Fism A D Em

rozez-pívat nad květy, jež o-te-vřel zlatý klíč, petrklíč,

sbor

Hm G Fism Em A7 D

zla-tý klíč, pe-tr-klíč, zla-tý klíč pe-tr-klíč.

Studánka

Lenka Poláčková

Zdrojem života jsi byla
vždy naše studánko milá,
vodu dala jsi vždycky nám,
zvěři, ptákům, rostlinám.
Vždycky kvetou díky trošce
vody tvé i lesní hořce,
květy, které se nám líbí,
také však bedly a řihyby.
Napájíš kořeny stromů
a ještě jsi krásná k tomu.
Tví přátelé tě teď čistí
od napadaného listí,
oceň prosím naši snahu
a dále nám dávej vláhu.

Na horách v lese

Na horách v lese pod strání
se hnědá srnka prohání.
A když je večer, když je hlad,
to srnka běží na strání pít.
Stmívá se, už je skoro tma,
třpytí se jenom studánka.
Studánka malá krytá křovím
a já vám o ní něco povím.
K studánce chodili pít z dáli
ptáci a všechna zvířata.
Na blízku si tam spolu hrají
liška a její mlád'ata.
A studánka se celá chvěla
a děti jiným záviděla.
Myslíla si, když byla sama,
Bože, proč nejsem taky máma?
Jednou se ráno probudila
a pohleděla do sluníčka.
Tu se jí náhle narodila,

maličká dcera, malá říčka.
Nejdřív si v listí skotáčila
stále jen kolem maminky.
A potom, potom zabloudila,
když počítala kamínky.

Probouzení studánky

Marie Tichá

Voda se stulila do jamky
s jehličím spadáným na dně,
skláním se, piji z té studánky,
zelené, voňavé, chladné.

Voda stéká zpátky z dlani,
roztančená hladána,
vrací se mi pousmáním,
probouzet se začíná.

Otvírání studánky

Miroslav Bureš

Nejedna studánka malá
se o pramínek bála,
aby nezapadl do kalu,
do bahna a do kamení,
tak jako člověk do souzení,
ani trochu vláhy by v ní nezbylo.

Vždyť každá studánka v lese
na hladině nebe nese.
A kdyby jí nebylo,
o zem by se rozbito.

Odemykání studánky

Věra Borská

Kdo tě zamknul? Nepovím
- někdo klíčem houslovým

Však mě odemkněte,
džbánky s oušky nebo bez oušek,
přivítá vás čistá voda:

*Vydalo Collegium pro arte antiqua
u příležitosti otvírání Heřmánkovické studánky na jaře 2006
s použitím ilustrací K. Svolinského z publikace Český rok.*

Redakce a sazba: Mojmír Poláček

Výběr poezie: Jana Grmelová

Náklad 20 ks

Tisk: Waldorfská škola v Semilech